
NYHETSREV

#1/4 2010

Danowsky & Partners nyhetsbrev kommer ut fyra gånger per år. Nyhetsbrevet rapporterar kortfattat om nya lagar, lagförslag och viktigare domar i Sverige och EU. Nyhetsbrevet är inriktat främst på frågor som har anknytning till byråns huvudsakliga verksamhetsområden; arbetsrätt, bolagsrätt och företagsförvärv, fastighets- och hyresrätt, konkurrens- och marknadsrätt, medie- och immaterialrätt, teknologi samt processer.

Tidigare nummer av nyhetsbrevet finns på vår hemsida, www.danowsky.se, där också prenumerationer kan beställas.

UR INNEHÅLLET

Förslag till ny varumärkeslag.....	1
Insolvens föreslås ersätta konkurs m.m.....	1
Pleniavgörande om mäklarprovision.....	3
EG-domstolen om åldersdiskriminering.....	4

NYA LAGAR OCH LAGFÖRSLAG

Förslag till nya varumärkes- och firmaregler

Den nuvarande varumärkeslagen från 1960 bör ersättas av en ny. Samtidigt bör ett antal språkliga och sakliga ändringar göras i firmalagen. Det är två av förslagen i en lagrådsremiss från den 29 januari.

Behovet av ändringar i varumärkeslagen, framför allt frågan huruvida PRV:s officialprövning ska omfatta relativa registreringshinder, har varit föremål för utredning till och från i mer än tio år. Mot bakgrund av den kritik som flera remissinstanser riktat mot en mer begränsad officialprövning, har regeringen stannat vid att

inte föreslå några ändringar i det avseendet. Det innebär att såväl absoluta som relativa registreringshinder även fortsättningsvis ska prövas självmant av PRV.

I lagrådsremissen föreslås ett nytt förenklat förfarande för hävning av registrerade varumärken och firmor – s.k. administrativ hävning. Ansökningar om administrativ hävning ska prövas av registreringsmyndigheterna (i stället för av domstol) och beviljas förutsatt att innehavaren av registreringen inte motsätter sig hävning.

Nya varumärkeslagen och övriga ändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2011.

Insolvens föreslås ersätta konkurs m m

Insolvensutredningen fick under 2007 i uppdrag att se över hur reglerna om företagsrekonstruktion kan förbättras och samordnas med konkursförfarandet. Arbetet har resulterat i ett förslag (SOU 2010:2) att konkurslagen och lag om företagsrekonstruktion ska ersättas av en ny lag kallad insolvenslagen.

Enligt den föreslagna lagen ska gäldenärens betalningssvårigheter kunna behandlas i ett ärende, oavsett om det blir fråga om rekonstruktion eller avveckling genom nedläggning eller utförsäljning. I normalfallet ska domstolen efter ansökan förordna en insolvensförvaltare som tar över rådigheten över gäldenärens egendom.

Ett problem med de nuvarande reglerna är, enligt utredningen, att gäldenärer ansöker om rekonstruktion för sent och att det då ofta inte finns någonting kvar att rekonstruera. För att råda bot på det problemet föreslås gäldenären få en möjlighet att rekonstruera sitt företag utan att helt förlora rådigheten över bolaget (s.k. egenförvaltning). För att egenförvaltning ska beviljas krävs dock bl.a. att gäldenären kan

presentera en rekonstruktionsplan som är förankrad hos ett visst antal borgenärer.

Utredningen föreslår att insolvenslagen träder i kraft den 1 januari 2012.

Förslag om ny alkohollag

I en lagrådsremiss från den 15 januari föreslås en ny alkohollag med ändrade regler avseende framför allt serveringstillstånd och införsel av alkoholdrycker.

Såvitt avser marknadsföring av alkohol innebär förslaget en utvidgning av tillämpningsområdet för bestämmelsen om *vad* som får återges i bild vid annonsering för alkohol i tidningar (i korthet varan, ingående råvaror och enstaka förpackningar). Framöver föreslås bestämmelsen gälla generellt oavsett val av medium, såsom exempelvis vid marknadsföring på Internet, i produktblad, på affischer och banderoller. Ändringen innebär ett förtydligande i förhållande till det övergripande kravet att "särskild måttfullhet" ska iakttas vid all marknadsföring av alkoholdrycker.

Den nya alkohollagen föreslås träda i kraft den 1 juli.

Allmänna handlingar i elektronisk form

E-offentlighetskommittén har utrett frågor kring utlämnande av allmänna handlingar i elektronisk form. I kommitténs slutbetänkande (SOU 2010:4) föreslås att myndigheter på begäran ska lämna ut elektroniskt lagrade allmänna handlingar i elektronisk form förutsatt att det inte är olämpligt. Lämplighetsbedömningen ska framför allt ta sikte på integritetsskyddsaspekter.

En rätt att få ut elektroniska handlingar i elektronisk form skulle komplettera den redan grundlagsfästa rätten att få ut allmänna handlingar i pappersform.

Utredningen föreslår att den nya bestämmelsen införs i offentlighets- och sekretesslagen fr.o.m. den 1 januari 2011.

Förslag till enklare ledighetslagstiftning

En arbetstagares rätt till ledighet av andra skäl än semester (t.ex. för studier, värnplikt och svenskundervisning) regleras för närvarande i sju olika lagar. I syfte att minska arbetsgivarnas

administration med reglerna föreslås i en lagrådsremiss från den 28 januari ändringar i dessa lagar.

Lagen (1979:1184) om rätt till ledighet för vissa föreningsuppdrag inom skolan m.m. upphävs medan lagen (1974:981) om arbetstagares rätt till ledighet för utbildning och lagen (1986:163) om rätt till ledighet för svenskundervisning för invandrare förs samman i en ny lag om rätt till ledighet för utbildning. Även lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närståendevård och lagen (1998:209) om rätt till ledighet av trängande familjeskäl sammanförs i en ny lag. För att öka överskådligheten samordnas dispositionen, rubrikerna och tidsfristerna i de olika lagarna.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti.

Förslag till ny konsumentkreditlag m m

I syfte att motverka de skuldsättningsproblem som sms-lån och andra snabbblån har fört med sig föreslås en ny konsumentkreditlag. Ändringar föreslås även i distans- och hemförsäljningslagen samt kreditupplysningslagen. Det samlade förslaget presenteras i Ds 2009:67 och syftar även till att genomföra EG:s direktiv 2008/48/EG om konsumentkreditavtal.

En viktig nyhet som föreslås är att konsumenten ska få en rätt att ångra kreditavtalet inom 14 dagar från avtalets tecknande. Någon ångerrätt ska dock inte gälla vid bostadslån. Vidare föreslås att snabblånen ska omfattas av kraven på kreditprövning och skriftligt avtal. Förslaget innebär även en skärpning av de informationskrav som åligger långgivaren.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2011.

Förslag till ny lag om uppgiftsskyldighet i marknads- och konkurrensförhållanden

I en lagrådsremiss från den 11 mars föreslås att lagen (1956:245) om uppgiftsskyldighet rörande pris- och konkurrensförhållanden ersätts av en ny lag om uppgiftsskyldighet rörande marknads- och konkurrensförhållanden.

Den nuvarande lagen har i princip varit oförändrad i 50 år och är inte anpassad till 2008 års konkurrenslag. De ändringar som införs i

och med den nya lagen innebär främst förtydliganden och lagen är inte avsedd att ge Konkurrensverket utökade befogenheter att hämta in uppgifter.

Den nya uppgiftsskyldighetslagen föreslås träda i kraft den 1 september.

SVENSK RÄTTSPRAXIS

Pleniavgörande om mäklarprovision

Högsta domstolen ("HD") meddelade den 23 februari dom i ett mål angående förmedlingsprovision. Målet avgjordes av HD i plenum. Frågan var om en fastighetsmäklare som förmedlat en överlåtelse av andelar i ett kommanditbolag vars huvudsakliga tillgång var en fastighet, hade rätt till avtalad mäklarprovision. Ett överlåtelseavtal hade slutits mellan säljare och köpare, handpenning hade betalats och förvärvstillstånd meddelats. Därefter hade dock köparen underlåtit att betala slutlikvid, vilket föranledde säljaren att häva avtalet.

HD, liksom underrätterna, fann att mäklaren hade rätt till provision. I domen konstaterades att det inte finns några lagbestämmelser om förmedling av lös egendom och inte heller några generellt tillämpliga bestämmelser om mäklarprovision. Det framhölls att en mäklare enligt fastighetsmäklarlagen i princip har rätt till provision oberoende av om uppdragsgivarens motpart fullföljer avtalet. Enligt HD är det också en etablerad utgångspunkt att en fastighetsmäklare bär avslutsrisken men inte fullgörelserisken.

I domen noterar HD även att konsekvensen av kontraktsbrott inte typiskt sett är att avtalet förfaller. I stället kan den drabbade parten normalt välja att kräva fullgörelse eller annan påföljd som sätter honom i ekonomiskt samma situation som om avtalet fullföljts. Av det följer, enligt HD, att mäklaren bör ha rätt till provision även om uppdragsgivaren och dennes motpart har avtalat om att en överlåtelse ska kunna hävas vid kontraktsbrott.

Äldre praxis som talat i en annan riktning - NJA 1986 s 146 - inkluderade enligt HD konsumenträttsliga aspekter. Sådana gör sig inte gällande när mäklarens uppdragsgivare är en

näringsidkare. I det aktuella fallet var uppdragsgivaren ett företag. HD fann därför att uppdragsgivarens skyldighet att betala mäklarprovision bör vara oberoende av om skyldigheterna i avtalet mellan köparen och säljaren fullföljs, så länge inte något annat uttryckligen har avtalats med mäklaren.

Ersättning till arrendator för uppsägning

Norsk Hydro Olje AB ("Hydro") drev en bensinstation på mark som NCC Property Development AB ("NCC") upplåtit i form av anläggningsarrende. Sedan NCC sagt upp arrendeavtalet med hänvisning till att bolaget självt ville exploatera marken, gjorde Hydro gällande att uppsägningen skett utan saklig grund och begärde skadestånd. Tingsrätten ogillade Hydros talan. Hydro överklagade till Göta hovrätt som meddelade dom den 27 januari.

Hovrätten konstaterar att frågan om uppsägningen varit berättigad ska avgöras efter en avvägning mellan fastighetsägarens intresse av att säga upp avtalet och Hydros intresse av att förlänga arrendeförhållandet.

I avsaknad av närmare utredning ansåg hovrätten att NCC i rent ekonomiska termer inte förmått visa att NCC:s intresse av marken påtagligt övervägde Hydros. Domstolen ansåg vidare att det med hänsyn till verksamhetens art fanns starka skäl för Hydro att vilja behålla bensinstationen på dess ursprungliga plats. De ersättningslägenheter som erbjudits var inte sådana att de påverkade intresseavvägningen i någon avgörande omfattning. Detsamma gällde, enligt hovrätten, det tio månader långa uppskov med avflyttningen som NCC medgivit. I fråga om hur arrendetiden påverkade ersättningsanspråket talade det till Hydros fördel att bensinstationen legat på samma plats i ca 40 år.

Sammanfattningsvis ansåg hovrätten att NCC inte visat att bolagets intresse att exploatera marken påtagligt övervägt Hydros intresse att fortsätta driva bensinstationen.

I linje med tidigare avgöranden beräknade hovrätten Hydros ersättning utifrån nettoresultatet för bensinstationen. Med hänsyn till ett antal risker som ansågs förenade med bensinstationsverksamhet och det aktuella arrendeavtalet

fann hovrätten att resultatet skulle multipliceras med tre.

Inget förbud mot röda första hjälpen-tavlor
Marknadsdomstolen ("MD") fann i dom den 21 januari (MD 2010:3) att en tillverkare av röda första hjälpen-tavlor inte gjort sig skyldig till vare sig vilseledande efterbildning eller renommésnyltning på Cederroth International AB:s ("Cederroth") mer kända gröna första hjälpen-tavlor.

MD inledde med att konstatera att Cederroths första hjälpen-tavla får anses både särpräglad och känd i omsättningskretsen. Enligt domstolen hade dock konkurrentens tavla en egen distinkt utformning som tydligt skiljde sig från Cederroths tavla. De två tavlorna skapade därför helt olika minnesbilder hos den förhållandevis välinformerade omsättningskretsen. MD konstaterade därför att det inte fanns någon risk för förväxling och att svaranden inte hade gjort sig skyldig till vilseledande efterbildning. MD ansåg inte heller att marknadsföringen av svarandens första hjälpen-tavla utgjorde renommésnyltning.

Av intresse i målet var att Cederroth, till stöd för sin talan i efterbildningsdelen, hade åberopat en marknadsundersökning i vilken 150 personer hade fått ta del av en webbsida där svarandens första hjälpen-tavla visats (men utan firmanamnet). Av deltagarna hade 38 procent förknippat tavlan med antingen Cederroth eller Salvequick. Sedan svaranden uppgivit att det inte skedde någon försäljning av bolagets produkter över Internet, ansåg dock MD att det inte var "*klarlagt att förväxlingsundersökningen speglade den verkliga inköpsituationen*". Domstolen valde därför att inte tillmäta undersökningen någon större betydelse.

EUROPEISKA UNIONEN

Tre avgöranden om åldersdiskriminering

EG:s ramdirektiv för likabehandling (2000/78/EG) förbjuder diskriminering p.g.a. ålder. I januari avgjorde EU-domstolen tre mål om olika bestämmelser i tysk rätt som påstods innebära åldersdiskriminering i arbetslivet

(C-341/08, C-229/08 och C-555/08). De första två målen avsåg lagstadgade åldersgränser för anställning som tandläkare (68 år) respektive som brandman (30 år) medan det tredje fallet avsåg en regel som inte tillät att arbetstagare vid beräkning av sammanlagd anställningstid tillgodoräknade sig anställningstid som fullgjorts före 25 års ålder.

EG-domstolen konstaterade att alla tre reglerna innebar negativ särbehandling p.g.a ålder. Direktivet tillåter dock sådan särbehandling som kan motiveras av exempelvis sysselsättningspolitiska mål eller allmän säkerhet eller hälsa under vissa förutsättningar. För försvar, polis och räddningskår finns ytterligare möjligheter att särbehandla p.g.a. ålder om det grundas på ett verkligt och avgörande yrkeskrav.

Beträffande åldersgränsen för tandläkare fann domstolen att direktivet inte hindrar en åldergräns vars mål är att främja yngre läkares sysselsättning. Huruvida den aktuella gränsen var lämplig och nödvändig för det målet var upp till den nationella domstolen att avgöra.

Ifråga om ålderskravet för brandmän framhölls att fysisk kapacitet kan vara ett sådant yrkeskrav som motiverar särbehandling. Mot bakgrund av bl.a. forskning om sambandet mellan fysisk kapacitet och ålder som den tyska staten hade presenterat, fann EU-domstolen att åldergränsen för brandmän var godtagbar för att uppnå målet att ha en väl fungerande brandkår.

I det tredje målet underkändes regeln som uteslöt anställningstid som fullgjorts före 25 års ålder av flera skäl. I domen uttalades bl.a. att regeln inte var lämplig eller nödvändig för att uppnå ett angivet sysselsättningspolitiskt mål om personalflexibilitet.

---

*Nyhetsbrevet sammanställs av:
Danowsky & Partners Advokatbyrå KB
Box 16097
103 22 STOCKHOLM
Tel: 08-614 64 00, fax: 08-678 09 25
E-post: lawfirm@danowsky.se
Internet: www.danowsky.se
Ansvarig utgivare: Advokat Ulf Isaksson*